

Netherlands Commission for
Environmental Assessment

Vleeskuikenhouderij F.A.M. uit het Broek, Verlengde Elfde Wijk 8 te Dedemsvaart

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

4 juli 2012 / rapportnummer 2517-60

1. Oordeel over het MER

F.A.M. uit het Broek is voornemens zijn vleeskuikenbedrijf met 180.000 vleeskuikens aan de Verlengde Elfde Wijk 8 te Dedemsvaart uit te breiden naar 558.000 vleeskuikens. In de nieuwe situatie zullen:

- bestaande stallen worden gewijzigd,
- nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 378.000 vleeskuikens.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg, een vergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangevraagd. Voor de uitbreiding van het bouwblok is tevens een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor de besluitvorming over de vergunning en over de wijziging van het bestemmingsplan wordt de procedure van milieueffectrapportage (plan-m.e.r.) doorlopen.

De Commissie¹ signaleert bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

De Commissie adviseert een **aanvulling op het MER** op te stellen voordat de besluiten op het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning worden genomen. De tekortkomingen betreffen:

- het is onduidelijk of is uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan;
- de beschrijving van de referentie;
- de uitwerking van alternatieven;
- de invoerparameters voor de emissieberekeningen;
- de gevolgen voor kwetsbare natuur;
- de effecten van geur;
- de samenvatting.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Wijziging van het bestemmingsplan

Voor de realisatie van het voornemen is een wijziging van het bouwvlak nodig. In het plan-MER dient te worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden die de bestemmingsplanwijziging biedt. Uit het MER blijkt niet wat binnen het betreffende bouwvlak als maximaal mogelijke veebezetting gerealiseerd kan worden en welke milieueffecten dit kan hebben.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- inzicht te geven in de grootte van het bouwvlak;
- inzicht te geven in de bestemmingsplanregels zoals goot- en nokhoogtes en etagebouw;
- op basis hiervan de maximale mogelijkheden van het plan en bijbehorende milieueffecten te beschrijven.

2.2 Referentie

In het MER worden verschillende referentiesituaties gehanteerd. Hiermee wordt gepoogd het verschil tussen vergunde en feitelijke situatie aan te geven. Door de onduidelijke beschrijvingen en de gemaakte uitzonderingen is echter niet navolgbaar hoe de referentiesituaties tot stand zijn gekomen. Niet duidelijk is wat nu de feitelijke situatie en de vergunde situatie zijn en wat ten opzichte hiervan dan de milieugevolgen zijn van het voornemen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de correcte referentie te beschrijven en duidelijk inzicht te geven in de feitelijke situatie.

2.3 Alternatieven

In het MER wordt slechts één alternatief beschreven, het voorkeursalternatief. De uitvoerbaarheid hiervan is volledig afhankelijk van het toepassen van het Terra-Sea systeem. In bijlage 15 van het MER staat beschreven dat de locatie 'naar verwachting potentie heeft' voor het toepassen van het systeem, maar dat de bodemopbouw nog nader onderzocht moet worden. Indien uit nader onderzoek blijkt dat de locatie niet geschikt is voor de toepassing van het systeem, is het voorkeursalternatief geen reële optie meer en zijn in het MER geen andere alternatieven uitgewerkt waarop teruggevallen kan worden. Indien geen duidelijkheid kan worden gegeven over de bodemopbouw en -geschiktheid voor de toepassing van dit systeem, is het aan te bevelen om een alternatief uit te werken zonder toepassing van het Terra-Sea systeem.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER duidelijkheid te geven over de toepasbaarheid van het Terra-Sea systeem en zo nodig een alternatief voor dit systeem op te nemen.

2.4 Invoerparameters voor de emissieberekeningen

Uit het MER en de milieutekeningen kan niet afgeleid worden of de invoerparameters voor de emissieberekeningen correct zijn:

- In het MER wordt niet eenduidig met dezelfde emissiefactoren gerekend voor ammoniak;
- in het MER wordt in de geur-, fijn stof en ammoniakberekeningen voor de referentiesituatie niet eenduidig uitgegaan van één emissiepunt per 2 stallen. Hierbij ontbreekt ook de onderbouwing van de keuze van emissiepunten. Dit geldt tevens voor de bijbehorende diameter en uittreedsnelheden;
- in het MER komt in de referentiesituatie de beschrijving van de ventilatoren (nokventilatoren) niet overeen met de emissiepunthoogte in de verspreidingsberekeningen²;
- In de berekeningen voor geur wordt voor dezelfde stallen gewerkt met verschillende ventilatievormen (horizontale of verticale luchtstroom);
- Gezien de afstand van 2,5 m tussen de stallen is het uitgangspunt van een horizontale luchtstroom voor de emissieberekeningen niet correct. De lucht wordt na het vrij komen door de muur van de tegenoverliggende stal in een verticale richting gebogen. Daarmee is geen sprake van een vrije horizontale uitstroom. Voor het berekenen van de luchtsnelheid zou in dit geval het totale (gemiddelde) debiet van twee stallen gedeeld moeten worden door de oppervlakte van de ruimte tussen beide stallen;
- het MER en de milieutekening geven geen inzicht in de opbouw van de luchtwassers;
- in het MER wordt aangegeven dat het spoelwater, gebruikt bij het reinigen van de stallen, hergebruikt zal worden in de luchtwassers. Niet duidelijk is of dit water zonder voorbehandeling in de luchtwassers gebruikt kan/mag worden en of de werking van de luchtwasser daarmee voldoende gegarandeerd is;
- de milieutekening geeft geen inzicht in het gebruik van het mixluchtsysteem en vloerverwarming en -koeling;

Doordat informatie niet eenduidig is of ontbreekt, kunnen de uitkomsten van de berekeningen uitgevoerd met de verspreidingsmodellen voor geur, fijn stof en ammoniak niet op juistheid gecontroleerd worden.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- inzicht te geven in de gekozen stalsystemen in de verschillende situaties;
- een duidelijke beschrijving te geven van de gehanteerde ventilatiesystemen, de benodigde ventilatiecapaciteiten en de te overwinnen tegendruk in het systeem;
- te beschrijven hoe de ventilatielucht de pluimveestallen binnenkomt en (via de tussenliggende gangen) de stal (via de luchtwassers) verlaat;
- aan te geven of en hoe spoelwater hergebruikt kan worden in de luchtwassers;
- op basis hiervan de juiste invoerparameters in de gehanteerde verspreidingsmodellen te gebruiken en, indien de uitkomsten verschillen van die in het MER, deze in een nieuwe vergelijkingstabel te presenteren.

² Stal 3 en 4 zijn volgens het MER voorzien van nokventilatoren met een bijbehorende EP-hoogte van 1,5 m.

2.5 De gevolgen voor kwetsbare natuur

In het MER is zeer summier aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van het voornemen voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkvenen, dat tevens is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Op basis van de afstand van het voornemen tot dit gebied wordt geconcludeerd dat er geen significante gevolgen op kunnen treden. Deze conclusie is echter niet onderbouwd met een berekening van de depositie en de effecten daarvan. Daardoor is de conclusie niet op juistheid te controleren.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER inzicht te geven in het verschil in emissie en depositie tussen de huidige situatie en het voornemen en de mogelijke gevolgen voor de Engbertsdijkvenen.

2.6 Geur

In het MER wordt voor geurbelasting onder andere getoetst op de “oude” bebouwde kom van Dedemsvaart. Niet getoetst is op de nieuwe woonwijk Kotermeerstal-Oost. Deze ligt dicht bij het voornemen dan het punt waarop getoetst is in de bebouwde kom. Tevens blijkt uit het MER onvoldoende of alle geurgevoelige objecten in de omgeving correct bepaald zijn³.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER inzichtelijk te maken wat de geurbelasting is voor de woonwijk Kotermeerstal-oost. Tevens adviseert zij duidelijk inzicht te geven in de ligging van geurgevoelige objecten en de afstand tot het bedrijf.

2.7 Samenvatting

De samenvatting van het MER dient als zelfstandig document te kunnen worden gelezen. Deze moet voldoende informatie bevatten voor de bestuurlijke besluitvorming. Uit de samenvatting van het MER blijkt onvoldoende wat de referentie en het voorkeursalternatief zijn. Hiermee verliest de samenvatting veel aan duidelijkheid.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de samenvatting, mede op basis van bovenstaande adviezen, aan te passen zodanig dat zij zelfstandig leesbaar en duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

³ Meerdere zienswijzen gaan in op de ligging van woningen ten opzichte van het voornemen.

Gasverbruik

In het MER wordt geen gasverbruik gerekend. Volgens de milieutekening zijn wel cv-ketels aanwezig. De Commissie adviseert bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning inzichtelijk te maken of en hoeveel gas er gebruikt gaat worden voor verwarming van de stallen en wat de gevolgen daarvan zijn voor het milieu.

Berekening IPPC-beleidslijn

De berekening ten aanzien van de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij is niet correct uitgevoerd, maar de conclusie dat voldaan wordt aan de beleidslijn is wel correct. De Commissie adviseert bij de vergunningaanvraag de berekeningen te corrigeren.

VOORLOPIG

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: F.A.M. uit het Broek

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg

Besluit: Omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C 14.0

Activiteit: het uitbreiden en wijzigen van een pluimveehouderij

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Toren van: 12 januari 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 13 januari tot en met 23 februari 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 15 februari 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 13 april 2011

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 25 april 2012

ter inzage legging MER: 26 april t/m 7 juni 2012

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 5 april 2012

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 4 juli 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. E.E.M. Coopmann-van Overbeek

ing. G.J.H. Elbertsen (werkgroepsecretaris)

ing. H.H. Ellen

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport, 26 maart 2012
- Bijlagen bij het MER, 26 maart 2012
- Bijlage 11: Erfinrichtingsplan, 26 maart 2012

De Commissie heeft kennis genomen van 23 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 19 juni 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Vleeskuikenhoudery F.A.M. uit het Broek,
Verlengde Elfde Wijk 8 te Dedemsvaart

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

